

Ιατρική: ώρα προσώπου ή όρα πρόσωπον

ΜΙΧΑΗΛ Γ. ΑΓΓΕΛΟΥ

Οφθαλμίατρος - Χειρουργός,
Διδάκτωρ Πανεπιστημίου Αθηνών
Ειδ. Γραμματέας Ε.ΕΛ.Ι.Α.

Συνειδητοποιώντας την πραγματικότητα, το περιβάλλον, την ιστορική συγκυρία, εύκολα καταλήγουμε στο συμπέρασμα, ότι η ανθρώπινη ύπαρξη πιο πολύ παρά ποτέ είναι απομονωμένη, αποκλεισμένη, αβοήθητη. Αυτό αφορά σε όλους τους τομείς της πολιτικής, οικονομικής και κοινωνικής ζωής, χωρίς απολύτως καμιά εξαίρεση.

Αναμφίβολα, δεν επιχειρείται υποτίμηση ούτε του αγώνα των επιστημών, ούτε της εξέλιξης της τεχνολογίας, ούτε της προόδου που έχει συντελεσθεί, μεταμορφώνοντας πραγματικά την εικόνα της καθημερινότητας, συνδέοντας τον κάθε πολίτη με την πληροφορία, δίνοντας του προοπτική και δικαίωμα στο όνειρο.

Αυτό τηρουμένων των αναλογιών είναι και το οριακό σημείο που σηματοδοτεί την κρίση. Την κρίση που πλήττει και την ιατρική, με τις τόσες κατακτήσεις, με τις νικηφόρες αναμετρήσεις με τη φθορά, με τις θεαματικές βελτιώσεις του προσδόκιμου επιβίωσης και άλλων δεικτών υγείας. Η εξατομικευση οδηγεί στην ατομικότητα, στον εγωκεντρισμό, στην εσωστρέφεια, στην περικαρράκωση.

Η νόσος είναι παρούσα, η απουσία σωματοπνευματικής πληρότητας = απουσία υγείας παρουσιάζεται έκτυπα και ανάγλυφα μπροστά μας. Η Ιατρική των πολλών ειδικοτήτων, των εξειδικεύσεων, των εξετάσεων υψηλής τεχνολογίας, της φαρμακευτικής πλημμυρίδας, της Χάρτας Δικαιωμάτων ασθενούς, βρίσκεται σε αμηχανία. Δεν βλέπει τον ασθενή - πρόσωπο, εξατομικευμένο, με χαρακτηριστικά και ιδιαιτερότητες. Αντιλαμβάνεται τον ασθενή - πάθηση, εντοπίζει το πρόβλημα πολλές φορές, δεν προσδιορίζει την αιτία, δεν ανακουφίζει, αλλά αποπειράται να θεραπεύσει, δεν προσεγγίζει τον ασθενή, δε νοιάζεται για την υγεία του, απλά τον διεκπεραιώνει, ως περιστατικό, ως περίπτωση που αντιμετωπίζεται με βάση «οδηγούς & γραμμές», πρωτόκολλα και σχέσεις που μόνο αποστρόφι προκαλούν.

Μέχρι εδώ οι διαπιστώσεις, οι αναλύσεις οι απογοητεύσεις.

Απαιτείται εγρήγορση, αφύπνιση, αντίδραση, επαναφορά καταρχήν. Τα στοιχεία είναι γνωστά, η ιστορία διδάσκει. Η υγεία ως πολιτική, εναγκαλισμένη υποτακτικά με τα οικονομοτεχνικά μοντέλα παροχής υπηρεσιών περίθαλψης, πειθοναγκάζεται στις «λύσεις βιωσιμότητας» των συστημάτων, χωρίς να λαμβάνει υπόψη το μοναδικό και ανεπανάληπτο του

ανθρώπινου προσώπου, αλλά να το μετατρέπει σε ανταλλάξιμη μονάδα συνεισφοράς σε ένα φορέα, χωρίς διάκριση, εξατομικευση, ηθική και υλική αμοιβή.

Οι ανάγκες είναι διαχρονικές, αναλλοίωτες, γνωστές: ο ασθενής ζητά ιατρική βοήθεια μέσα σε περιβάλλον προσωπικής σχέσεως, με αίσθημα ασφάλειας, σιγουριάς, και κλίματος εμπιστοσύνης και ενδιαφέροντος.

Δεύτερο στοιχείο που θα κρίνει το παρόν και θα προκρίνει το μέλλον είναι η επαναπροώθηση του ιατρικού ρόλου από την κοινωνία η οποία καθοδηγείται προς λάθος κατεύθυνση εφόσον υποτιμά τους λειτουργούς του Ασκληπιού.

Τρίτο στοιχείο αποτελεί ο σχεδιασμός των οικονομικών δεδομένων με γνώμονα την πραγματική ανάγκη και με ενεργούς συμβούλους τους ιατρικούς φορείς ισότιμους συνομιλητές με τους φορείς της πολιτείας, του φαρμάκου, της βιοτεχνολογίας.

Ως τέταρτο σημείο άμεσης δράσης προσδιορίζεται η αυξημένης ποιτικής στάθμης ιατρική πρακτική, μέσα

από εκπαίδευση στην ιατρική παιδεία, με οδηγό το «γνηράσκω αεί διδασκόμενος» ώστε και το κύρος του λειτουργού να αναβαθμίζεται και η υγεία της κοινωνίας να προάγεται.

Οι στιγμές είναι καθοριστικές. Ο καθένας χωριστά και όλοι μαζί ως ενώσουμε τις ελπίδες και τις δυνάμεις μας. Οι λίγοι ως γίνουν πολλοί, τα λόγια πράξη, οι ομάδες πρόσωπα που θα αναδείξουν σκοπούς, ιδέες, όνειρα, που θα συναρπάσουν τους καχύποπτους, τους ταλαιπωρημένους, τους συνέχεια προδομένους. Η ιατρική, η «επιφανεστέρα πασών των τεχνών» οφείλει να ξεκινήσει με τον άνθρωπο, για τον άνθρωπο το χορό επιστροφής στον άνθρωπο!